

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 8Cdo/51/2020
Identifikačné číslo spisu: 1315219245
Dátum vydania rozhodnutia: 29.03.2021
Meno a priezvisko: JUDr. Lubor Šebo
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2021:1315219245.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne JUDr. C. E., bývajúcej v J., E. XX/H, zastúpenej advokátskou spoločnosťou Advokátska kancelária JUDr. Peter Bartoš, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Martina Granca 3618/44, IČO: 52 262 821, proti žalovanej 1/ Ressetter, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Zadunajská 27, IČO: 47 586 877, zastúpenej advokátskou spoločnosťou JUDr. Martin Bránik, s.r.o., so sídlom v Leviciach, Mlynská 1, IČO: 50 412 132, žalovanej 2/ FACTA, s.r.o., so sídlom Bratislava, Zámocká 36, IČO: 46 811 770, žalovanej 3/ R. C. D., bývajúcej v Y., C. XX, o určenie neplatnosti dobrovoľnej dražby, vedenom na Okresnom súde Bratislava III pod sp. zn. 11C/578/2015, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 19. júna 2019 č. k. 2Co/3/2018 - 491, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovaným 1/ až 3/ náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava III. (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom zo 4. mája 2017 č. k. 11C/578/2015 - 423 žalobu, ktorou žalobkyňa žiadala, aby súd určil, že dobrovoľná dražba, ktorej predmetom boli nehnuteľnosti nachádzajúce sa v katastrálnom území L. C. a to byt č. XXX, na 1. poschodí E. XX/h v J., spoluvlastnícky podiel k nebytovému priestoru a pozemkom, je neplatná, zamietol a žalobkyni uložil povinnosť nahradiť žalovaným 1/, 2/ a 3/ trovy konania v plnej výške. V odôvodnení rozhodnutia súd prvej inštancie uviedol, že pokiaľ žalobkyňa namietala, že jej nebol zaslaný znalecký posudok v zákonnej lehote, v spore bolo preukázané, že žalobkyni bola zasielaná úradná zásielka, ktorá obsahovala aj znalecký posudok, avšak žalobkyňa opakovane zásielku na adrese trvalého pobytu nepreberala. Znalecký posudok bol doručený aj právnenému zástupcovi žalobkyne, ktorý zásielku následne doručil žalobkyni. To, že žalobkyňa nepreberala jej adresované zásielky a s obsahom znaleckého posudku sa neoboznámila v lehote viac ako 30 dní pred dňom konania dražby nie je dôvodom na vyslovenie neplatnosti dražby. Aj Najvyšší súd Slovenskej republiky v rozhodnutí sp. zn. 3Cdo/233/2010 uviedol, že veriteľ pred procesom dobrovoľnej dražby oznamuje dlžníkovi začiatok výkonu záložného práva a to najmenej 30 dní vopred, porušenie tejto povinnosti veriteľom nie je

dôvodom neplatnosti dražby, môže byť však spojené so vznikom zodpovednostného vzťahu za spôsobenú škodu. V spore bolo preukázané i iniciovanie vypracovania ďalšieho znaleckého posudku, žalobkyňa ale namietala, že druhý znalecký posudok bol prakticky identický a preto to nepovažuje za vysporiadanie sa s jej námietkami. Takýto postup súd nepovažoval za postup v rozpore so zákonom a tým ani za dôvod na vyslovenie neplatnosti dražby. Ak by aj boli predmetné nehnuteľnosti ocenené na vyššiu cenu než bola hodnota určená znaleckým posudkom, táto skutočnosť by ešte nezaručila, že by bol predmet dražby vydražený za vyššiu cenu. Rozdiely cien nehnuteľností určených znaleckými posudkami nie sú dôvodom neplatnosti dražby predovšetkým preto, že cena predmetu dražby generovaná na dražbe a cena zistená znalcom je len procesným predpokladom dražobníka. Žalobkyňa namietala i to, že jej pohľadávka voči veriteľovi nepredstavovala sumu 163.007,79 eur, ale len sumu 123.110,32 eur. Podľa súdu na nehnuteľnostiach viazli aj iné t'archy a preto je len logické, že z výt'azku dražby mohli byť uspokojené aj iné pohľadávky. Ani po pripojení dražobného spisu súd nezistil také okolnosti, na základe ktorých by mohol určiť, že dražba je neplatná, čím žalobkyňa neunesla dôkazné bremeno preukazujúce ňou namietanú neplatnosť, preto žalobu zamietol. Žalovaní tak mali vo veci úspech, preto súd zaviazal žalobkyňu k náhrade ich trov konania v plnej výške.

2. Krajský súd v Bratislave (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom z 19. júna 2019 č. k. 2Co/3/2018 - 491 rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil a žalovaným 1/, 2/, a 3/ priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100%. V celom rozsahu sa stotožnil so skutkovými zisteniami súdu prvej inštancie ako i s jeho právnym posúdením veci. Argumentoval voči námietke žalobkyne, že jej súd prvej inštancie znemožnil uskutočniť jej patriace procesné práva, keď v konaní na prvej inštancii opakovane žiadala, aby bola ako strana konania vypočutá a mohla uviesť rozhodujúce skutočnosti vo vzťahu k uplatnenému nároku a predložiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení, čo jej súd prvej inštancie len podporným dôkazom, ktorý ma svoje opodstatnenie, ak súd alebo protistrana chce objasniť stranou tvrdené skutočnosti, pokiaľ ich nemožno preukázať inak (§ 195 ods. 1 CSP). Žalobkyňa opakovane ospravedlňovala svoju neúčast' na pojednávaniach, na ktoré bola riadne predvolávaná. V konaní bola žalobkyňa procesne zastúpená, a teda konala prostredníctvom svojho zástupcu. Doručením predvolaní vytvoril súd žalobkyňi náležitú procesnú možnosť zúčastniť sa pojednávania. Pokiaľ žalobkyňa túto možnosť bez náležitého ospravedlnenia a návrhu na odročenie pojednávania (majúceho zákonom stanovené náležitosti) nevyužila, nemožno súdu prvej inštancie vytýkať, že jej znemožnil účasť na pojednávaní. Žalobkyňa preto nemôže namietat', že v konaní došlo k porušeniu jej práva na spravodlivý proces, keď súd prvej inštancie nenariadil jej výsluch, nakoľko je právom strany sporu, aby sa zúčastnila na pojednávaní a vyjadrila sa a uviedla všetky skutočnosti relevantné k predmetu sporu a navrhla dôkazy na preukázanie tvrdených skutočností, a v prípade, ak tak nemohla urobiť osobne na pojednávaní, mohla sa kedykoľvek vyjadriť písomne ku všetkým skutočnostiam v ktoromkoľvek štádiu konania. V tejto súvislosti odkazuje na rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Cdo/8/2016 a sp. zn. 3Cdo/156/2018. V prípade namietania znaleckých posudkov sa stotožnil so záverom súdu prvej inštancie, že žalobkyňou namietané skutočnosti nie sú dôvodom zneplatnenia dražby a poukázal na znenie § 12 ods. 5 veta druhá Zákona o dobrovoľných držbách. Samotná nespokojnosť žalobkyne s obsahom znaleckého posudku, ohodnotením nehnuteľnosti, a so spôsobom resp. rozsahom, v akom sa vysporiadal dražobník s námietkami proti posudku (postupom ktorým majú byť odstránené nesprávnosti pri vyhotovovaní posudku a spresnenie ohodnotenia v novom posudku), ktoré prípadne zohľadní, nemôže byť dôvodom určenia neplatnosti dražby v tomto konaní, lebo vecná správnosť takéhoto posudku, a teda aj výška ohodnotenia predmetu dražby a jej správnosť nie je predmetom skúmania súdu v konaní o určenie neplatnosti dobrovoľnej dražby. Pokiaľ žalobkyňa v odvolaní namietala, že súd prvej inštancie nevidel dôvod na určenie neplatnosti dražby v tom, že výška pohľadávky navrhovateľa dražby bola odlišná od výšky pohľadávky uplatňovanej v dražbe, a to isté namietala aj vo vzťahu k prihlásenej pohľadávke súdneho exekútora, ani prípadná nesprávna výška uplatnenej pohľadávky v dražbe nie je skutočnosť, ktorá by v nadväznosti na § 21 ods. 2 zákona o dobrovoľných dražbách spôsobovala neplatnosť dražby. V tejto súvislosti odkazuje na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Cdo/156/2009. V prípade tvrdenia nesplnenia si povinnosti žalovaného 2/ zaslať jej zápisnicu o vykonanej dražbe, žalovaný 2/ v konaní poukázal, že predmetnú zápisnicu žalobkyňi doručil spolu s oznámením o výsledku dobrovoľnej dražby, ktorú zásielku žalobkyňa prevzala dňa 6. júla 2015. Aj keby

sa uvedené nezakladalo na pravde, t. j. že by žalobkyni nebola spolu s oznámením o výsledku dražby doručovaná aj zápisnica o jej vykonaní, je nesporné, že s jej obsahom sa žalobkyňa mala možnosť oboznámiť zo súdneho spisu v rámci založenia listín dražobného spisu. Tieto jej boli navyše odovzdané i na pojednávaní dňa 10. mája 2015. Žalobkyňa tak mohla podanú žalobu počas konania pred súdom prvej inštancie rozširovať o ďalšie prípadné dôvody neplatnosti dražby, ktoré by bolo možné z obsahu tejto zápisnice vyvodiť. Žalobkyňa, napriek vedomosti o obsahu zápisnice o vykonaní dražby, žiadne ďalšie dôvody neplatnosti dražby (než tie, ktoré vymedzila v podanej žalobe) nenamietala. Ustanovenie § 24 Zákona o dobrovoľných dražbách má skôr technický ráz a upravuje postup dražobníka v súvislosti s vyhotovovaním a zasielaním zápisnice o vykonaní dražby. Zápisnica o vykonaní dražby predstavuje významnú listinu podrobne popisujúcu priebeh dražby uvádzajúcu účastníkov dražby, dátum, miesto a čas vykonania dražby a podrobnosti o najnižšom podaní, cenu dosiahnutú vydražením, námietky proti priebehu dražby a nevyhnutné zákonné poučenia. Takáto zápisnica v prípadnom súdnom konaní o neplatnosť dražby môže predstavovať významný dôkazný materiál. Samotné nedoručenie zápisnice o vykonaní dražby však nebude mať dopad na platnosť dražby, ak bola inak dražba vykonaná v súlade so zákonom. V súvislosti so spochybňovaním výšky odmeny dražobníka, ktorá podľa tvrdenia žalobkyne prevyšuje zákonný limit, keď si na odmenu započítal dražobník DPH, ako aj k námietke žalobkyne o údajnom neuhradení ceny dosiahnutej vydražením, resp. jej oneskorené uhradenie vydražiteľom (čo má zakladať dôvod zmarenia dražby), v čom žalobkyňa rovnako vidí porušenie Zákona o dobrovoľných dražbách poukazuje na to, že žalobkyňa uvedené skutočnosti nerozporovala v konaní na súde prvej inštancie a v danom prípade nejde o novoty odvolacieho konania v zmysle § 366 CSP, a teda nebude prihliadať na prostriedky procesného útoku a procesnej obrany, ktoré doteraz neboli použité (pokiaľ ide o zmarenie dražby, dodáva, že ide o inštitút odlišný od neplatnosti dražby a takýto nárok nebol predmetom tohto konania). V odvolacom konaní vzhľadom na to, že vo veci samej potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie úspešným žalovaným 1/, 2/ a 3/ náhradu trov odvolacieho konania priznal v rozsahu 100%.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podala žalobkyňa (ďalej aj „dovolateľka“) dovolanie. Prípustnosť dovolania odôvodnila poukazom na ustanovenie § 420 písm. f/ CSP argumentujúc tým, že odvolací súd jej nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Namietala, že odvolací súd zaťažil svoje rozhodnutie nedostatočným odôvodnením tým, že nesprávne posúdil jej právo byť vypočutá ako základnej zložky práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Súd prvej inštancie opakovane žiadala, aby bola ako strana konania pred súdom prvej inštancie vypočutá a mohla uviesť rozhodujúce skutočnosti vo vzťahu k uplatnenému nároku a označiť a predložiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení. Z uvedeného dôvodu súčasne žiadala aj o odročenie pojednávaní, ktorých sa nemohla zúčastniť z dôležitých dôvodov (nepriaznivý zdravotný stav). Svoju neúčast' na viacerých pojednávaniach vždy riadne a včas ospravedlnila vážnymi zdravotnými dôvodmi brániacimi jej v osobnej účasti na pojednávaní. Súd prvej inštancie v rozpore s čl. 6 ods. 1 citovaného dohovoru v spojení s § 195 CSP jej výsluch nenariadil, ktorá skutočnosť bola sama o sebe dôvodom na zrušenie rozhodnutia prvoinštančného súdu odvolacím súdom. Z rozhodnutia súdu prvej inštancie nie je vôbec zrejmé, ktoré dôkazy súd vykonal a ako, ktoré dôkazy nevykonal a prečo a ani to, prečo dôkaz jej výsluchom nebol potrebný. Zo zápisníc z pojednávaní na súde prvej inštancie nevyplýva, že by prvoinštančný súd oboznamoval strany sporu s akýmkoľvek dôkazom, ktorý je obsahom súdneho spisu. Odvolací súd zároveň nechal bez povšimnutia zákonnú povinnosť súdu prvej inštancie skúmať namietané porušenia zákona o dobrovoľných dražbách, ktoré skutočnosti výslovne uvádzala. Odvolací súd ignoroval zákonnú požiadavku riadneho odôvodnenia rozhodnutia súdu prvej inštancie najmä v častiach vysporiadania sa s námietkou vyhotovenia druhého znaleckého posudku a obsahu a času doručovania písomnej odpovede dražobníka vlastníkovi, tiež nedoručenia jej notárskej zápisnici, ďalej bezodkladného nezaslania notárskej zápisnice príslušnému Okresnému úradu, katastrálnemu odboru a napokon úhrady pohľadávky žalovaného 1/ vo väčšom rozsahu ako existoval, ako i ďalších uvedených skutočností vyplývajúcich z obsahu dražobného spisu. Konkrétne odvolací súd akceptoval strohé konštatovanie prvoinštančného súdu pokiaľ išlo o námietku, že jej pohľadávka voči dlžníkovi predstavovala nižšiu sumu, že na nehnuteľnostiach viazli aj iné ťarchy, ktoré z výtazku dražby mohli byť uspokojované napriek jej

namietaniu, že takáto úvaha je len hypotetická a ktorú tak z rozhodnutia nebolo možné akokoľvek určiť. Z dražobného spisu tiež nevyplýva jediný relevantný dôkaz preukazujúci zaplatenie ceny žalovanou 3/ a ani to že ju uhradila v stanovenej lehote. Bez zaplatenia ceny sa dražba považuje za zmarenú (§ 2 písm. j/ Zákona o dobrovoľných dražbách). Ďalším porušením ustanovení Zákona o dobrovoľných dražbách bolo tiež presiahnutie limitu maximálnej odmeny za vykonanie dražby žalovaným 2/ z dôvodu, že dražobník je platiteľom DPH. Odvolací súd nevenoval v napadnutom rozsudku uvedeným skutočnostiam náležitú pozornosť.

4. Žalovaný 1/, 2/ ani 3/ sa k obsahu dovolania žalobkyne písomne nevyjadrili.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku ďalej „CSP“) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť. Stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá CSP) rozhodnutia dovolacieho súdu je uvedené v nasledovných bodoch.

6. V danom prípade bolo dovolanie podané po 1. júli 2016, kedy nadobudol účinnosť nový civilný procesný kódex. Aj za účinnosti CSP treba dovolanie považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie aj podľa novej právnej úpravy nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu (viď napríklad rozhodnutia sp. zn. 1Cdo/113/2012, 2Cdo/132/2013, 3Cdo/18/2013, 4Cdo/280/2013, 5Cdo/275/2013, 6Cdo/107/2012 a 7Cdo/92/2012).

7. O všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch platí, že narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená (meritórnym rozhodnutím predstavujúcim *res iudicata*), musí byť vyvážené sprísnenými podmienkami prípustnosti. Právnu úpravu dovolania a dovolacieho konania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých môže byť výnimočne prelomená záväznosť už právoplatného rozhodnutia, nemožno interpretovať rozširujúco; namiesto je tu skôr reštriktívny výklad (3Cdo/319/2013, 1Cdo/348/2013, 3Cdo/357/2016, 3ECdo/154/2013, 3Cdo/208/2014).

8. Naďalej je tiež plne opodstatnené konštatovanie, že ak by najvyšší súd bez ohľadu na neprípustnosť dovolania pristúpil k posúdeniu vecnej správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu, a na tom základe ho prípadne zrušil, porušil by základné právo na súdnu ochranu toho, kto stojí na opačnej procesnej strane (viď rozhodnutie ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 172/03).

9. Naznačenej mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a 421 CSP.

10. Žalobkyňa vyvodzuje prípustnosť svojho dovolania z § 420 písm. f/ CSP.

11. Podľa § 420 písm. f/ CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

12. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú dovolateľkou namietanú procesnú vadu zmätočnosti, sú a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces, b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia.

13. Právo na spravodlivý súdny proces je jedným zo základných ľudských práv a do obsahu tohto práva patrí viacero samostatných subjektívnych práv a princípov. Podstatou tohto práva je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nezávislom a nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jeho právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ním predpokladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jeho vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (pozri napríklad rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03).

14. Pojem „procesný postup“ bol vysvetlený už vo viacerých rozhodnutiach najvyššieho súdu vydaných do 30. júna 2016 tak, že sa ním rozumie len faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednávania veci (to ako súd viedol spor) znemožňujúca strane sporu realizáciu jej procesných oprávnení a mieriaca možnosti jej aktívnej účasti na konaní (porovnaj R 129/1999 a rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Cdo/6/2014, 3Cdo/38/2015, 5Cdo/201/2011, 6Cdo/90/2012). Tento pojem nemožno vykladať extenzívne jeho vzťahovaním aj na faktickú meritórnu rozhodovaciu činnosť súdu. „Postupom súdu“ možno teda rozumieť iba samotný priebeh konania, nie však konečné rozhodnutie súdu posudzujúce opodstatnenosť žalobou uplatneného nároku (3Cdo/110/2017, 4Cdo/128/2017, 8Cdo/56/2017).

15. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. f/ CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo. K obdobnému právnemu názoru, i keď vo vzťahu k § 237 ods. 1 O.s.p. dospel najvyšší súd vo viacerých rozhodnutiach (viď 1Cdo/6/2014, 2Cdo/609/2015, 3Cdo/409/2015, 4Cdo/143/2015, 5Cdo/238/2015, 6Cdo/30/2016, 7Cdo/371/2015, 8Cdo/34/2016); výslovne to však uviedol aj v niektorých rozhodnutiach, v ktorých aplikoval už právnu úpravu dovolania obsiahnutú v CSP (3Cdo/41/2017, 3Cdo 214/2017, 8Cdo/5/2017, 8Cdo/73/2017). Treba dodať, že o tom, aký bol v tej - ktorej veci procesný postup súdu a ako prebiehalo konanie, si dovolací súd môže urobiť obraz len zo súdneho spisu. To, ako prebiehalo pojednávanie, dovolací súd zisťuje zo zápisnice o pojednávaní.

16. Pokiaľ „postupom súdu“ nie je rozhodnutie súdu - finálny (meritórny) produkt prejednávania veci v civilnom sporovom konaní, potom už „postupom súdu“ vôbec nemôže byť ani časť rozhodnutia - jeho odôvodnenie (obsah, spôsob, kvalita, výstižnosť, presvedčivosť a úplnosť odôvodnenia), úlohou ktorej je vysvetliť dôvody, so zreteľom na ktoré súd rozhodol (porovnaj rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1ECdo/10/2014, 3Cdo/146/2013).

17. Pokiaľ dovolateľka tvrdí, že k procesnej vade uvedenej v § 420 písm. f/ CSP došlo tým, že súd prvej inštancie nevykonal ňou navrhnutý dôkaz - výsluch strany sporu (konkrétne jej výsluch), najvyšší súd uvádza, že nevykonanie dôkazov nebolo podľa predchádzajúcej procesnej úpravy (vzťahujúcej sa na určitú časť predmetného konania) považované za vadu v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej len „OSP“). Strany boli povinné označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení, pričom za dôkaz môžu slúžiť všetky prostriedky, ktorými možno zistiť stav veci, najmä výsluch svedkov, znalecký posudok, správy a vyjadrenia orgánov, fyzických osôb a právnických osôb, listiny, ohliadka a výsluch účastníkov (§ 120 ods. 1 veta prvá a § 125 veta prvá OSP). Posúdenie toho, či sa vyhovie návrhu na vykonanie dokazovania, a ktoré z dôkazov budú v rámci dokazovania vykonané, bolo vecou súdu (§ 121 ods. 1 OSP), a nie účastníkov konania. Výsluch účastníka konania je iba jedným z dôkazných prostriedkov (§ 125 OSP) a tento súd hodnotí ako každý iný dôkaz. Nevykonanie dôkazu výsluchom účastníka konania nie je postupom, ktorým súd odňal účastníkovi možnosť konať pred súdom podľa § 237 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku (rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 2Cdo/96/99). Najvyšší súd to vyjadril už v rozhodnutí uverejnenom v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky ako judikát R 37/1993, v ktorom vysvetlil, že prípadné nevykonanie určitého dôkazu môže mať za následok len

neúplnosť skutkových zistení (vedúcu prípadne k vydaniu nesprávneho rozhodnutia), nie však procesnú vadu zmätočnosti znemožňujúcu realizáciu procesných oprávnení účastníka konania. Aj v ďalšom rozhodnutí R 125/1999 najvyšší súd vysvetlil, že ak súd v priebehu konania nevykonal všetky navrhované dôkazy, nemožno to považovať za odňatie možnosti konať pred súdom. Aj v rozhodovacej praxi najvyššieho súdu do 30. júna 2016 sa vyskytovali námietky dovolateľov vyššie uvedených skutočností. Najvyšší súd vo vzťahu k takýmto námietkam dospel k záveru, že dôvodom znemožňujúcim realizáciu procesných oprávnení účastníka konania (a zakladajúcim prípustnosť dovolania) nie je nedostatočné zistenie rozhodujúcich skutkových okolností, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu (R 37/1998, R 125/1999, R 42/1993, 1Cdo/85/2010, 2Cdo/29/2011, 3Cdo/268/2012, 3Cdo/108/2016, 2Cdo/130/2011, 5Cdo/244/2011, 6Cdo/185/2011, 7Cdo/38/2012). Podľa právneho názoru dovolacieho súdu ani po novej právnej úprave civilného sporového konania (rovnako dopadajúcej na dané konanie), ktorá nadobudla účinnosť 1. júla 2016, nie je dôvodom zakladajúcim prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f/ CSP nedostatočné zistenie skutkového stavu, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov (t. j. i výsluch strany ako jeden z viacerých prípustných dôkazných prostriedkov) alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu.

18. Vychádzajúc z uvedeného v predchádzajúceho odseku potom námietka žalobkyne vychádzajúca z tvrdenia, že nevykonaním navrhovaného dôkazu jej výsluchom v konaní došlo k porušeniu jej práva na spravodlivý súdny proces, neobstoja.

19. Žalobkyňa v súvislosti s námietkou nevykonania jej výsluchu súdu prvej inštancie vytýka tiež to, že i napriek viacerých žiadosti o odročenie pojednávania, ktorých sa nemohla zúčastniť z dôležitých dôvodov (nepriaznivý zdravotný stav), ktorú neúčast' vždy riadne a včas ospravedlnila, súd jej výsluch nenariadil.

20. Dovolací súd zdôrazňuje, že právo žalobkyne, aby jej vec bola prejednávaná verejne a v jej prítomnosti, ktoré je zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, nemožno chápať tak, že súd by nemohol konať a rozhodnúť vo veci bez prítomnosti strany, ale tak, že súd je povinný umožniť strane uplatnenie tohto práva. Zo spisu pritom nevyplýva, že by súd prvej inštancie odňal dovolateľke toto právo. Dovolací súd poukazuje na to, že žalobkyňa udelila plnú moc na jej zastupovanie v konaní advokátovi JUDr. Petrovi Škultétymu (č. l. 13 spisu), po ukončení zastupovania oznámeného súdu dňa 12. októbra 2016 (č. l. 270 spisu) v spore právne zastúpená nebola, dňa 15. februára oznámila súdu, že jej zastupovanie prevzala advokátka JUDr. Ildikó Osvaldová (č. l. 297 - 299 spisu). Na všetky pojednávania, nariadené po ustanovení zástupcov bola žalobkyňa prostredníctvom nich riadne predvolávaná. Predvolanie doručené zástupcovi malo právne účinky doručenia predvolania žalobkyňi. Doručením predvolaní vytvoril súd žalobkyňi náležitú procesnú možnosť zúčastniť sa pojednávania.

21. Zo súdneho spisu vyplýva, že dňa 10. mája 2016 súd odročil pojednávanie na deň 7. júla 2016 a uložil právnomu zástupcovi JUDr. Petrovi Škultétymu zabezpečiť na ňom účasť žalobkyne. Pokiaľ žalobkyňa túto možnosť bez náležitého ospravedlnenia a návrhu na odročenie pojednávania (majúceho zákonom stanovené náležitosti) nevyužila, nemožno súdu vytýkať, že jej znemožnil účasť na pojednávani. Právny zástupca dňa 13. mája oznámil prvoinštančnému súdu (mailom), že žalobkyňa sa bude v dňoch od 2. júla do 10. júla 2016 z osobných a rodinných dôvodov nachádzať mimo územia Bratislavy, preto žiada súd o odročenie následného pojednávania (č. l. 254) a to bez akejkoľvek ďalšej bližšej špecifikácie daného dôvodu a bez jeho preukázania. Súd návrhu na odročenie pojednávania vyhovel napriek tomu, že ospravedlnenie nespĺňalo náležitosti riadneho ospravedlnenia podľa § 101 ods. 2 OSP (súčasné splnenie dvoch podmienok, a to a/ riadne predvolanie a b/ absencia žiadosti o odročenie pojednávania z dôležitého dôvodu - o takú absenciu išlo vtedy, keď účastník konania buď vôbec nepožiadaval o odročenie pojednávania, alebo keď o odročenie pojednávania síce požiadaval, avšak nepreukázal existenciu dôležitého dôvodu na odročenie pojednávania). I v období bez právneho zastúpenia žalobkyňa opakovane žiadala súd o odročenie vytýčených pojednávani (20. októbra 2016, 1. decembra 2016, 18. januára 2017), vždy dôvodiac nepriaznivým zdravotným stavom, ktorý preukazovala len fotokópiami výmenných poukazov vystavených okrem jedného prípadu tým istým lekárom, s totožným ochorením (č. l. 272, 283, 294 spisu) bez výslovného konštatovania lekára, že

zdravotný stav žalobkyni i napriek ochoreniu, resp. úrazu jej neumožňuje zúčastniť sa súdneho pojednávania. Nakoľko išlo o opakované predkladanie lekárskeho potvrdení o ochoreniach, resp. úraze žalobkyne, ktoré zakladali opakované žiadosti o odročenie nariadených pojednávani, ktorým žiadostiam prvoinštančný súd opakovane vyhovel bez náležitého skúmania, či takéto ospravedlnenia vôbec spĺňali náležitosti riadneho ospravedlnenia podľa § 183 ods. 1 CSP, je neprípustné dovtedy vytykať súdu prvej inštancie, že znemožnil žalobkyni zúčastniť sa pojednávania a byť na ňom vypočutá. Súd prvej inštancie takýto priestor žalobkyni poskytol a to i na úkor zabezpečenia rýchlosti a plynulosti konania. Žiadosti o odročenie pojednávani zo strany žalobkyne pokračovali i ďalej (č. l. 292 - 294 spisu), nasledovali i po prevzatí zastupovania žalobkyne advokátkou JUDr. Ildikó Osvaldovou (č. l. 298, 406 - správne označenie listu malo byť 306 a žurnalizácia spisu ďalej pokračovala chybne), žalobkyňa bola osobne riadne predvolaná i na posledné pojednávane uskutočnené dňa 4. mája 2017, ktorého pojednávania sa zúčastnila iba právna zástupkyňa žalobkyne, súdu bola predložená fotokópia výmenného poukazu vystaveného lekárom, opäť s uvedením toho istého krátkodobého ochorenia žalobkyne (bežného charakteru), vyplývajúceho i z predchádzajúcich potvrdení vystavených totožným lekárom, čo v súvislostiach zväzda domýšľať si, či skutočne ide o náhodu, ktoré pojednávane prebehlo v prítomnosti právnej zástupkyne žalobkyne, na ktorom pojednávani prvoinštančný súd vo veci meritórne rozhodol. Z opísaného postupu súdu prvej inštancie v konaní je potom možné vyvodit' jedine ten záver, že prvoinštančný súd žalobkyni opakovane umožňoval zúčastniť sa pojednávani a byť na nich vypočutá, a pokiaľ žalobkyňa takúto možnosť nevyužila, či už dôvodne alebo nie, v konaní v jeho prevažnej miere právne zastúpená, procesný postup súdu prvej inštancie, ktorý konal ďalej aj v neprítomnosti žalobkyne, ale za účasti jej právneho zástupcu sa nepriečil zákonu, preto ním ani nemohlo dôjsť k zásahu do práva žalobkyne na spravodlivý súdny proces.

22. Žalobkyňa v dovolaní len všeobecne namieta, že zo zápisníc z pojednávani na súde prvej inštancie nevyplýva, že by prvoinštančný súd oboznamoval strany sporu s akýmkoľvek dôkazom, ktorý je obsahom súdneho spisu. V nadväznosti na to, už ale nedefinuje ako sa takýto podľa nej vadný postup negatívne prejavil do jej práva na spravodlivý proces. Pri posudzovaní nesprávneho procesného postupu, ktorý spočíva v tom, že strane sporu bolo znemožnené uskutočňovať jemu patriace procesné práva, je totiž nevyhnutné posudzovať samotnú intenzitu zásahu do práva na spravodlivý proces a jednotlivé konkrétne porušenia procesných práv je potrebné hodnotiť v kontexte celého súdneho konania, v kontexte dopadu na ďalšie procesné postupy súdu a možnosti samotnej strany namietať alebo zvrátiť nesprávny postup súdu. I keď by súd nepostupoval správne, ale v dôsledku takéhoto nesprávneho postupu nedošlo k takej intenzite zásahu, že ho nemožno hodnotiť ako porušenie práva na spravodlivý proces, nie je na mieste, aby došlo k naplneniu predpokladov pre tento dôvod zmätočnosti.

23. V súvislosti s námietkou žalobkyne, že z rozhodnutia súdu prvej inštancie nie je vôbec zrejmé, ktoré dôkazy súd vykonal a ako, ktoré dôkazy nevykonal a prečo a ani to, prečo dôkaz jej výsluchom nebol potrebný, ktorá predstavuje namietanie nepreskúmateľnosti rozhodnutia dovolací súd uvádza, že pôvodne nejednotná rozhodovacia prax najvyššieho súdu, viažúca sa k dileme, či nedostatky v odôvodnení súdneho rozhodnutia považovať za tzv. zmätočnosťnú vadu v podobe odňatia účastníkovi konania postupom súdu možnosti konať pred súdom (podľa § 237 ods. 1 písm. f/ OSP), alebo „len“ za tzv. inú vadu majúcu za následok nesprávne rozhodnutie veci (v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ OSP) bola zjednotená v decembri 2015 prijatím stanoviska R 2/2016, ktorého právna veta znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku“. Zmeny v právnej úprave dovolania a dovolacieho konania, ktoré nadobudli účinnosť od 1. júla 2016, sa podstaty a zmyslu tohto stanoviska nedotkli, preto ho treba považovať aj naďalej za aktuálne.

24. V danom prípade obsah spisu nedáva žiadny podklad pre uplatnenie druhej vety stanoviska R 2/2016, ktorá predstavuje krajnú výnimku z prvej vety a týka sa výlučne len celkom ojedinelých (extrémnych) prípadov, ktoré majú znaky relevantné aj podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva. O taký prípad ide v praxi napríklad vtedy, keď rozhodnutie súdu neobsahuje vôbec žiadne

odôvodnenie, alebo keď sa vyskytli „vady najzákladnejšej dôležitosti pre súdny systém“ (pozri Sutyazhnik proti Rusku, rozsudok z roku 2009), prípadne ak došlo k vade tak zásadnej, že mala za následok „justičný omyl“ (Ryabykh proti Rusku, rozsudok z roku 2003). V odôvodnení napadnutého rozsudku (obsah ktorého nemožno posudzovať izolovane od rozsudku súdu prvej inštancie, lebo prvoinštančné a odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok - viď rozhodnutia ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08) odvolací súd citoval ustanovenia, ktoré aplikoval a z ktorých vyvodil svoje právne závery. Odvolací súd v napadnutom rozsudku rozvinul a doplnil argumentáciu súdu prvej inštancie obsiahnutú v odôvodnení jeho rozhodnutí, konkrétne v ods. 18 a 19 sa žalobkyni vyjadril k problematike osobného vypočutia strany sporu v civilnom sporovom konaní, ako i k jej námietke upustenia od jej výsluchu a tým znemožnenia uviesť rozhodujúce skutočnosti a predložiť súdu dôkazy na preukázanie jej tvrdení. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku vyplýva i vysporiadanie sa s námietkou žalobkyne vyhotovenia druhého znaleckého posudku a obsahu a času doručovania písomnej odpovede dražobníka vlastníkovi, tiež nedoručenia jej notárskej zápisnici, ďalej bezodkladného nezaslania notárskej zápisnice príslušnému Okresnému úradu, katastrálnemu odboru a napokon úhrady pohľadávky žalovaného 1/ vo väčšom rozsahu ako existoval, a to konkrétne z ods. 20, 21, 22 a 23 tohto odôvodnenia. Obsah spisu v ničom neopodstatňuje tvrdenie dovolateľky, že odvolací súd svoje rozhodnutie neodôvodnil spôsobom priechiacim sa zákonu. Za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f/ C.s.p. nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľa.

25. Dovolací súd v tejto súvislosti považuje za potrebné dodať, že dovolanie nepredstavuje opravný prostriedok, ktorý by mal slúžiť na odstránenie nedostatkov pri ustálení skutkového stavu veci. Dovolací súd nemôže v dovolacom konaní formulovať nové skutkové závery a rovnako nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení, už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože (na rozdiel od súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu) v dovolacom konaní nemá možnosť vykonávať dokazovanie - porov. ustanovenie § 442 CSP, v zmysle ktorého dovolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd. Dovoláním sa preto nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi prvej a druhej inštancie, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania. Dovolací súd síce má možnosť vyhodnotiť a posúdiť, či konanie nie je postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.) a či konajúcimi súdmi prijaté skutkové závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (IV. ÚS 252/04), čím by mohlo dôjsť k vade zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f/ CSP, avšak dovolací súd takúto vadu v posudzovanom spore nezistil.

26. Na základe uvedeného, dovolací súd dospel k tomu, že dovolanie žalobkyne podľa § 420 písm. f/ CSP prípustné nie je.

27. Z vyššie uvedených dôvodov najvyšší súd dovolanie žalobkyne odmietol podľa § 447 písm. c/ CSP.

28. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania o dovolaní najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

29. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.